

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDAŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE
se primesc la adminis-
traŢie. Preţul după tariful
şi învaloză.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

După congresul conservator.

Oficiul guvernului român „Vitorul” publică următorul primarţol în legătură cu recentele frământări din staul partidului conservator.

Fără a înţelege să intervenim în divergenţa de opinii, manifestată în partidul conservator, a trebuit totuşi — după întrunirea comitetului executiv dela 20 Aprilie — să relevăm unele fapte cari se produceau în mijlocul împrejurărilor grele de astăzi.

Spuneam atunci că „de la toţi şi mai ales dela acei, cari sunt în fruntea păturii conducătoare a Statului, se cere o deplină înţelegere a însemnătăţii vremurilor prin cari trecem şi a îndatoririlor pe cari ele ni le impun.”

Ne aflăm astăzi la o răscruce de drum, unde greşelile, chiar cele mai mici, sunt totdeauna păgubitoare, pe cât de păgubitoare sunt şi agitaţiunile şi agudurile interne, cari pot turbura solidaritatea sufletească, necesară mai ales acum.

Cu lealitate, mărturisim, că am asistat cu o adevărată părere de rău la recentele şi adâncile frământări din rândul partidului conservator, manifestate atât de zgometos mai ales cu ocaziunea întrunirii comitetului executiv şi a congresului partidului din ultimile zile.

Ori cât de violente au fost la noi luptele politice şi ori cât am fi de obligaţi cu această nestăpănită şi regretabilă violenţă, credeam în mod sincer că însăşi gravitatea împrejurărilor actuale ne va impune tuturor o altă atitudine.

Eram cu toţii solicitaţi pentru aceasta, nu de interese de partid, dar de însemnatele interese ale Statului, pe cari suntem obligaţi să le apărăm cu tărie.

Şi tocmai pentru acest motiv nu putem nici aştepta şi nici judeca, cu măsura vremurilor normale criza care scade astăzi din puterea de activitate a partidului conservator, astăzi când împietirea sforţărilor tuturor nu va fi de sigur prea mult, pentru împlinirea unor năzuinţi comune.

Departa prin urmare de a fi bucuri de slăbirea unuia din partidele noastre politice, partid care îşi are, fără îndoială, rostul lui în viaţa Statului, privilegiul deosebit al înţelegerii — la care am asistat în ultimul timp — ne întristează.

Am avut un moment de satisfacţiune, întemeiată tocmai pe grija legitimă a viitorului apropiat, atunci când după congresul de alaltăieri, ni s'a anunţat în fine curmarea crizei care agită partidul conservator.

Unul din fruntaşii acestui partid, d-l Ion Lahovary, anunţă astăzi sfârşitul crizei conservatoare:

— „Domnilor, suntem în ajunul unor evenimente mari. A fost pentru mine o jale, o durere, când am văzut de două luni frământările, luptele, dezbinările dintre noi. Ei bine, sunt fericit astăzi când constat că acestea vor trece ca un vis urât, un moment pe care să nu-i mai vedem şi că deasupra acestei adunări, ca în ori ce adunare unde s'a strâns sufletul şi inima partidului conservator, planează ideea măreaţă a patriei peste toate interesele.”

Se pare însă că speranţa exprimată de fruntaşul conservator n'a fost întemeiată. Situaţiunea în partidul conservator — după atitudinea ziarelor acestui partid şi a manifestărilor fruntaşilor săi — pare a fi rămas tot aşa de nedesluşită ca şi până în sjunul congresului.

Este evident că dăinuirea frământărilor într'un partid, de guvernământ — în vremurile turburi de astăzi — creează în interior o atmosferă care ne poate fi adunătoare chiar faţă de străindute, înainte căreia avem de apărut speranţe şi nevoi comune.

Vina însă în această eventualitate ar rămâne întreagă partidului conservator, căci nimeni nu poate pretinde să solidarizeze nici viaţa noastră politică nici atitudinea şi acţiunea celorlalte partide cu frământările şi disensiunile regretabile din lăuntrul organizaţiei conservatoare.

Liga basarabeană. Din Bucureşti se anunţă:

Suntem informaţi că zilele acestea se vor pune bazele unei asociaţiuni de propagandă intitulată „Liga basarabeană” cu scopul de a lămurii opinia publică din România asupra adevăratei situaţii în care se găseşte provincia românească de peste Prut. Iniţiatorii „Ligei basarabene” ar fi d-nii C. Stere, Zamfir C. Arbure, Dr. Cazacu, Dr. N. Lupu, Alexis Nour, Radu Rosetti, profesorul Frunză, precum şi alţi mulţi intelectuali publicişti şi oameni politici români.

Comitetul de acţiune al Ligei va întrupinde în curând o vie activitate în ţară prin întruniri publice, conferinţe şi broşuri de propagandă în scopul arătat mai sus.

Atitudinea Bulgariei.

Un comunicat oficial. Bulgaria nemulţumită cu ceea-ce îi s'a oferit.

Din Sofia se anunţă:

Oficiul „Narodni Prava” publică următorul comunicat:

În urma zvonurilor de tot felul că politica de neutralitate aplicată până acum, va fi schimbată şi că va urma mobilizarea, zvonuri răspândite de persoane cari nu ştiu ce interese servesc şi cari au de scop să neliniştească populaţia, numai pentru a zdruncina încrederea ei în politica aplicată până acum, de strictă şi leală neutralitate, guvernul bulgar declară că nu există motive pentru a schimba politica de neutralitate şi linişte.

Declară de asemenea poporului din Bulgaria, că trebuie să şi vadă în linişte şi pace de treburile sale şi să nu dea nici o atenţie felurilor zvonuri, lansate de persoane cari lucrează împotriva intereselor patriei şi cari trebuie să fie dispreţuite pentru intenţiile lor funeste.

Cu privire la această notă oficială ziarul „Journal des Balkans” ţine să facă următoarele constatări:

Unele cercuri politice şi unele personaje vor să vadă în comunicatul guvernului, un răspuns indirect la propunerile puterilor Triplei Înţelegeri.

Personajii cari trec drept bine informate asigură, însă, că aceste propuneri sunt vagi şi că Bulgaria nu poate să ia un angajament, dacă nu e în măsură să spună poporului că regularea chestiei macedonene este un fapt îndeplinit.

Bulgaria nu poate să satisfacă cererile împătritei Înţelegeri, care vrea să dea compensaţii condiţionate şi anume: Macedonia, dacă Serbia se măreşte, şi Noua Dobrogie, fără Silistra, dacă România obţine Transilvania.

Poporul bulgar trebuie să amintească cancelarietelor împătritei Înţelegeri, că protestarea Bulgariei e anterioară evenimentelor actuale şi că interesele bulgarilor ar fi trebuit, în interesul păcii, să fie satisfăcute înainte de războiul european.

Prin urmare, nu încapă să se aştepte mărirea Serbiei, a Greciei şi a României, pentru a se satisfacă cererile bulgare privitoare la Macedonia, — ceea ce e de neapărată trebuinţă pentru a ridica moralul aceluia cari îşi

vor vărsa sângele încă odată în Tracia, în favoarea aceluia cari până acum au calomniat, despoiat şi umilit naţiunea bulgară, pe regele şi guvernul său.

Asentarea glogaşilor

născuţi în anii 1897 şi 1872—1865.

Prin im spre publicare următorul comunicat:

În sensul ordinaţiunii emise de ministrul honvezimei sub Nru. 6000 ex 1915 pres. 18 aducem la cunoştiinţa publicului următoarele:

Spre a înlesni prezentarea la vizitaţiunea de glogaşi provocată pe toţi cei obligaţi la glogaşe născuţi în anii 1897 şi 1872—1865, cari s'au anunţat în timpul din urmă în despărţământul militar orăşenesc — şi chiar fără nici o considerare la împrejurarea, de aparţin Ungariei, provinciilor austriace, Bosnieisau Herţegovinei — precum şi pe cei obligaţi la glogaşe născuţi din anii 1896—1873, cari nu s'au prezentat până acum la nici una din vizitaţiunile făcute cu glogaşi — îi provocăm prin aceasta a se prezenta în localul, care înainte servea drept local de luat masa pentru ofiţerime din Şirul inului Nru 34 şi anume:

1. Toţi cei născuţi în anul 1897 au a se prezenta în 7 Iunie a. c. la 7 oare dimineaţa.

2. Toţi cei născuţi în anii 1872 şi 1871 au a se prezenta în 8 Iunie a. c. la 7 oare dimineaţa.

3. Toţi cei născuţi în anii 1870 şi 1869 au a se prezenta în 9 Iunie n. a. c. la 7 oare dimineaţa.

4. Toţi cei născuţi în anii 1868 şi 1867 au a se prezenta în 10 Iunie a. c. la 7 oare dimineaţa.

5. Toţi cei născuţi în anii 1866 şi 1865 precum şi maroderii din anii 1896—1873 au a se prezenta în 11 Iunie a. c. la 7 oare dimineaţa.

Glogaşii obligaţi la serviciul de glogaşi se provoacă totdeodată să fie provăzuţi cu toate documentele şi atestatele de legitimare, între cari să fie şi testimonial de maturitate etc. şi să se prezenteze în haine curate scăldaţi proaspăt, ca să nu fim siliţi a-i pedepsi.

Brassó, în 3 Iunie 1915.
Magistratul orăşenesc.

SITUAŢIA

pe câmpul de războiu.

Azi dimineaţă am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 4 Iunie. — Din marelui cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situaţiia în nordul monarhiei.

În decursul zilei am curăţit Frezmysl-ul de duşman; acesta s'a retras în direcţie ostică în timp ce ariergardele sale au încercat să ne opună rezistenţă pe înălţimea situată spre sudvest dela Medyka. Acolo atacă acum aliaţii. Într'aceia-i-a succes armatei lui Böhm-Ermolli, ca să spargă linia de apărare rusească dinspre sud şi să înainteze spre Moscika, de care sunt la o depărta-re numai de câţiva kilometri. Aici au ajuns în mâinile noastre numeroşi prizonieri. Atacurile lui Linsingen au obţinut noi succese. Începând de azi dimineaţă, Ruşii sunt în plină retragere dinaintea armatelor lui. Ca o reacţiune a celor întâmplate pe valea râului San şi a Nistrului superior s'au iscat noi lupte pe linia Prut. Unde a atacat duşmanul, l'am respins cauzându-i mari pierderi. Am făcut şi vre-o 900 de prizonieri.

Dealtmîntrelea pe cursul inferior al râului San şi în Polonia rusească situaţiia e neschimbată.

La graniţele italiene.

În ţinuturile de graniţă din Tirol n'a obvenit nici un eveniment mai important. Spre ost dela comuna Kreuburg trupele noastre au ocupat două piscuri întărite bine de duşman în trecere. La graniţele carintiene se dau pe unele locuri şi pe mai departe lupte de artilerie. Pe litoral luptăm pentru Karfreit.

General de divizie Höfer, loc-tinutul şefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 4 Iunie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operaţii dela vest: Am luat cu asalt castelul din Hooge, spre nord dela Ypern, precum şi satul Insuşi cu excepţia celor câteva case din partea vestică a lui.

Scrisori către un prietin tinăr.

de v. m.

Srisoarea VI-a.

Stând de vorbă cu unii adicji ai socialismului nu odată m'au întâmpinat cu întrebarea:

— Cum! D-ta nu eşti socialist? Apoi nu ştii că cel dintâi socialist a fost însuşi Isus Cristos, care a zis, că mai curând va trece cămila prin urechile acului, decât bogatul în împărăţia cerului?

Felul acesta neserios de argumentare să-ţi fie de învăţătură, ca înainte de-a intra într'o discuţie asupra unei idei sau aşezământ, să pretinzi, ca să-ţi se precizeze cel puţin în liniamente generale conţinutul şi sfera noţiunii, asupra căreia e să schimbi părerile.

Nimic mai infructuos, decât să începi o discuţie de pildă pe tema socialismului, fără ca mai întâi cel ce se greează de aderent al lui să-ţi fi spus, că e înţelegere al însuşi sub noţiunea aceasta. Dintre multele înţelesuri mai vagi sau mai concrete a-le aceluiaşi cuvânt, pe care nume îl are în vedere? Atunci poţi stă de vorbă, ştii cu cine ai de lucru şi nu-ţi se va întâmpla, ca să te aducă în confuzie cu argumente din Sf. Scriptură.

lata şi eu înainte de-a începe să-ţi talmăcesc raportul dintre ideea de naţionalitate şi socialism fin de necesar, ca în câteva trăsături de condei să-ţi dau conturile acestui curent, de care ne izbim azi zi de zi şi de care trebuie să ne dăm seamă.

Sub socialism eu nu înţeleg interpretările mai mult s'au mai puţin lămurite ale celor ce au făcut socialism numai în teorie. Nu mă împoartă nici teoriile lui Saint Simon, nici ale altor utopişti mai vechi sau mai noi.

Înaintea ochilor mei am numai socialismul real ce-l întâmpinam în zilele noastre, mişcarea bine chibzuită şi bine definită a aşei numitei clase a patra, a proletariatului.

Mă gândesc exclusiv la socialdemocraţii zilelor noastre, grupaţi în partide politice sau în sindicate pe baza unui program acceptat de obşteea muncitorilor din toate statele industriale sau pe cale de-a se industrializa.

Programul, care a servit de tip tuturor socialdemocraţiilor din diferitele state e cel al proletariatului german, votat în congresul din Erfurt.

Acest program, din punct de vedere principal, se poate lesne împărţi în două părţi esenţiale deosebite.

În partea dintâi se vorbeşte de scopul final al socialdemocraţiei. Aici vom afla înţelesul crezului socialist. Partea a doua conţine o mulţime

de postulate de natură curat democratică, cari parte sunt deja cuprinse, parte ar putea fi primite şi în programul unui partid aşei numit burghez, fără ca acela să devie prin aceasta partid socialist.

E natural, ca atunci când e vorba să fixăm o linie demarcaţională între social democraţie şi între naţionalism, nu vom avea în vedere decât partea aceea a programului socialist, care prin natura lucrului nu poate fi acceptat de nici un partid ce stă pe bază naţionalistă.

Care e temelia crezului specific socialist?

Răspunsul s'ar putea da prin un singur cuvânt: colectivismul, dacă nu ar fi de lipsă, ca să lămurim înţelesul însuşi al acestui cuvânt neobiceiuit în limbajul nostru de toate zilele şi care se pare a fi primit un înţeles deosebit ca ori ce termen tehnic nou.

Sub colectivism înţelegem trecerea în proprietatea societăţii, sau mai corect zis în a muncitorilor, a tuturor uneltelor de producţiune, va să zică a capitalelor, a fabricilor, chiar a pământului, cu un cuvânt a tuturor recivisitor de lipsă pentru producerea bunurilor.

Se deosebeşte deci de aşei numitul „comunism” prin aceea, că nu condamnă cu totul dreptul de proprietate individuală, ci îl recunoaşte asupra tuturor bunurilor, cari nu sunt mijloace de producţiune. Nu răstoarnă familia şi

viaţa familiară, căci nu pretinde menajuri comune şi educarea din partea societăţii, sau a statului, a copiilor, cum o cerea comunismul.

Celelalte puncte ale social-democraţiei, cum e sufragiul universal, totala democratizare a aşezămintelor din stat etc. nu sunt postulate caracteristice. Ele sunt sau pot fi acceptate de orice partid radical, sau democrat.

Acum întrebarea, ce ni se impune, nu e aceea că oare se cuprinde adevăr şi cât în social-democraţie şi în special în colectivism?

Linia mea de conduită faţă de orice curent nou de idei a fost şi e cuprinsă în maxima:

Ori ce idee trăeşte şi biruie numai în virtutea adevărului ce conţine. Dacă e adevăr într'o idee nouă, ea va învinge, ori le place, ori nu, celor ce apără starea veche a lucrurilor.

Dacă însă ideea nouă e numai un semi-adevăr, ne fiind scutită nici ea de răstăcirile, cari, durere, sunt inerente plăsmuirilor omeneşti, va trăi câtva timp mulţumită sămburelui de adevăr ce este şi în ea, dar va cădea din cauza neadevărurilor celorlalte, în care e învălit micul ei sămbure adevărat.

Deaceea să fim liniştiţi, că biruinţa finală sau căderea socialismului nu se va desfăşura nici prin polemici nici prin disertaţii savante pro sau contra, ci în faţa probei de foc a vieţii reale,

care face întotdeauna şi fără milă selecţiunea între ce e bun şi rău, între adevăr şi rătăcire.

Cu totul altfel stă chestiunea, când e vorba că oare noi intelectualii şi conducătorii consacraţi ai neamului românesc din ţara Ungurească bine am face dacă am îndemna poporul nostru, să se arunce în braţele singur întăritoare ale social-democraţiei internaţionale? Şi dacă — cece e foarte sigur — poporul nostru ţaran atât de iubitor de pământul lui, nu ne-ar înţelege şi nu ar vrea să ne urmeze, — îngăduit ar fi, ca să facem trecerea fără de el şi să-l părăsim pentru ca să ne plimbăm cântând în 1 Mai Marsseillaia pe stratele oraşelor streine de limba noastră?

Pentru a putea răspunde la chestiunea asta să ne lămurim întâi şi întâi asupra noţiunii de conducător. Verbul „a conduce” un neam sau substantivul „conducător” sunt numai nişte minciuni convenţionale sau cel puţin nu sunt de-a se înţelege altfel decât în sensul în care „conduce” de pildă şi un maşinist locomotiva încredinţată lui. Iar se cerce a o „conduce” în altă direcţie sau pe alte şine decât pe cele învecinate hotărâte de alţii!

Tot astfel şi cu chestiunea conducerii poporului nostru. Noi suntem numai la aparenţă conducătorii lui. De fapt ne conduce poporul pe noi prin puterea tradiţiilor moştenite din moşi-strămoşi, a conservatismului lui naţional

Am respins crunt contra-atacurile engleze. Spre ost dela Gyvenchile-a succes eri trupelor engleze, ca să pătrundă în pozițiile noastre. L'am respins însă pe dușman printr'un contra atac cauzându-i perderi grele. Am capturat trei mitralieze recucerindu-ne pe deplin pozițiile de mai înainte. După o luptă cu foarte schimbăcioși sorți de izbândă am cucerit totuși fabrica de zahăr din *Souchez*. Spre ost dela *Souchez*, de-a lungul liniei ferate lupta decurge încă. Un puternic atac îndreptat de către dușman încontra pozițiilor noastre la *Newville* și spre nord de aici s'a izbit de focul nostru de artilerie. Spre sud dela *Wenville* decurge lupte pept la pept începând de azi noapte. La *Bois-de-Frêtre* s'a sfârșit lupta. Ne-a succes să ne recucerim partea cea mai mare din tranșeele pierdute.

Fe câmpul de operații dela ost: Cavaleria noastră a pus pa fugă coloane rusești în apropierea comunelor *Leven-Sruden*, 60, resp. 70 kilometri depărtare dela *Libau*. Am zădărnicit atacurile dușmane în ținutul *Ravdsiani*, spre vest dela *Kursani*, pe cum și pe valea *Dubisei*, la *Savdinski*.

Pe teatrul sudostic: În lupte continue trupele noastre au ajuns până la localitățile situate spre ost dela *Przemysl*, precum și linia *Bolestrasici-Torki-Pozdiarc-Storzana*. Incă nici acum n'am putut constata cantitatea prăzilor făcute la *Przemysl*.

După cum afirmă prizonierii ruși, cari fac parte din diferite trupe, în zorile zilei de 3 Iunie, când am dat asalt general asupra cetății *Przemysl*, Rușii au început ofensiva generală în contra armatei lui *Mackensen*; noi am zădărnicit însă această ofensivă dela început.

Trupele nemțești au luat cu asalt sub conducerea generalului *Marrwitz* înălțimile dela *Mylatice*, 22 kilometri spre ost dela *Przemysl*. Trupele generalului *Linsingen* se pregătesc să treacă *Strygul inferior*, spre nordost dela acest râu.

Războiul cu Turcii

Constantinopol 4 Iunie. — Marele cartier general otoman comunică oficial cu data de azi:

Pe frontul dela *Dardanele* au avut un rol mic atât trupele de infanterie, cât și artileria. Bateriile noastre de pe țărmii asiatici au bombardat cu succes pozițiile dușmane. Lângă *Sed-il-Bahr*, precum și pe celelalte fronturi n'a obvenit nimic de remarcat.

Amănunte despre recucerirea cetății Przemyl.

Budapesta 4—Iunie. Din cartierul general al nostru se mai comunică:

Trupele aliate, cari au pătruns în *Przemysl* prin partea nordică a orașului au fost nevoite să se oprească o bucată de vreme la râul *San*, deoarece Rușii au dărâmat podul, care ducea peste acest râu. În același timp a sosit și divizia noastră de cavalerie de sub

comanda generalului *Berndt* ajungând în plața principală a orașului deodată cu trupele nemțești. Nu mult după aceea au sosit apoi și trupele de infanterie ale corpului X de armată ces-reg. Trupele noastre victorioase natural, că nu puteau rămâne mai mult timp în oraș deoarece trebuiau să pornească imediat în urmărirea dușmanului, care se retrăgea. Rușii s'au așezat în pozițiile de acoperire de pe înălțimile din ostul orașului, poziții, pe cari și le pregătiseră mai înainte. S'a iscat o luptă violentă în decursul căreia i-am respins tot mai mult pe Ruși din raionul cetății. În magazile din oraș am aflat o mare cantitate de material de războiu, muniție, alimente etc. Incă n'am putut constata numărul prizonierilor, pe cari acum li adunăm în singuratic grupuri îndărăptul frontului nostru. Marea bătaie din *Galiția*, care se dă pe un teritoriu, ce se întinde dela *Vistula* aproape până la granițele române continuă pe lângă perspective favorabile.

Odiseia unui locotenent român.

Din Siberia în China: evadarea locotenentului Verzariu din prisoare rusească.

Dăm mai jos o scrisoare foarte interesantă, pe care locotenentul de infanterie *D. Grigorie Verzariu* o adresează din *Manduria* tatălui său, *d. E. Verzariu*, secretar de bancă în Sibiu. Scrisoarea o trimite curajosul locotenent din orașul chinezesc *Sandia gon*, după ce prin sfârșit aproape de necrezut li succedă să scape din prisoare și alți tovarăși din Siberia, unde era prizonier la Ruși.

Ținem să remarcăm tenacitatea, curajul, bunătatea de inimă și simțul de cameraderie cari li caracterizează pe voinicii noștri români, însușiri de ceri bravul locotenent *Verzariu* dă o dovadă atât de strălucitoare.

Sandiagon, (lângă Tungninghsien prov. Kirin, Manduria) 5 Februarie, 1915.

Iubitul și bunul meu tată, Soartea m'a aruncat în sfârșit pe pământ chinez. Nu mai puteam suporta captivitatea rusească din diferite motive, deoarece am evadat cu alți soți de suferințe în timpul celei mai grele leri pe gerul cel mai mare de 20—30° Reamur. Ca să-ți poți face ideile cu ce greutate am luptat, îți voi spune, că în cele șase zile de marș forțat pedestru, ce am făcut sub conducerea alor doul contrabandisti chinezi, — în decursul căror șase zile n'am întâlnit suflet de om în înspăimântătoarea sălbătăcime, — a trebuit să lăsam pe drum în mila sorții lor, pe șase inși, dintre cei 11, cu cari am evadat împreună, deoarece cu tot ajutorul ce le-am dat și cu toate sforțările făcute de ei n'au fost în stare să meargă mai departe din cauza membrilor degerate. Toți cei șase au ajuns iarăși în mâinile Rușilor cari i-au dus deocamdată în spital.

Restul nostru de cinci (2 ofițeri austriaci și 2 prusieni precum și un infanterist austro-ungar care știa rusește) numai grație unei energii de nedescris am fost în stare să ajungem până la cele distate canțone chineze, cari se aflau într'o stare deplorabilă.

Nici cel mai confortabil hotel nu ne-ar fi putut găzdui însă în împrejurări normale mai bine și mai mulțumitor, decât aceste mici și sărăcăcioase căsuțe chinezești. Dar îți voi putea oare descrie în ce stare am ajuns până aici?

De 24 de ore nu îmbucaserăm nimic, deoarece conducătorii noștri se înșelaseră în ceacă p'ivia durată marșului. Conservarele ni le gătaserăm deja de mult, — pâinea înghețată, pe care-o topiam cum puteam, mai rămăsese singura noastră hrană. Imbrăcămintea noastră, blana și bucăți de vestimente chinezești imbrăcate peste uniformă, era arsă de focurile lângă cari ne mai încălziam ceva corpurile înghețate în decursul celor șase nopți. Fețele și mâinile ne erau înegrite de fum; ochii aprinși de ger. Încălțămintea ne era foarte nepotrivită aleasă deoarece ne degeraseră picioarele.

Dintre soții mei cu cari am ajuns norocos pe pământ chinez, 2 inși au picioarele degerate de tot, iar doi ceva mai puțin.

Eu sunt de fapt singurul, care între toți ceilalți am ajuns teafăr și sănătos până aici. Din norocire am avut cea mai bună îmbrăcăminte: cizme de călți și galoși. Pe aceștia din urmă — durere — i-am pierdut în zăpada mare fiindcă nu i-am legat de picior, și cizmele mi s'au ales cu găuri în decursul marșului. Dar în schimb am fost în stare să-mi descalț cizmele putând să-mi usuc picioarele, până când soților mei nu le era permis să se descalte cu toate că degeraseră la picioare, ci trebuiau să înainteze așa, căci la din contră nu s'ar mai fi putut încălța din cauza rănilor, ce li s'ar fi deschis la picioare.

Însfârșit sosirăm la prima „fanză“ coreană unde am căpătat de mâncare un terci de mălai și o salată de morcovi foarte pipărată. Ne întinșeram apoi în țină pe *Kang-ul* încălzit („Kang“, o ridicătură de pământ așezată de-asupra unei gropi, în care se face foc, pe care se întind Coreenii, ca să se încăzească) și începurăm a înghiți din mâncarea imposibilă, pe urmă o bună dușcă de apă și apoi un somn strănic. Abia acum putură cei doi soți de suferință ai mei să și tale ghetete din picioare. Picioarele lor aveau o înfățișare îngrozitoare și li dureau și mai teribil. Înălții în zdrențe așteptam căruțele, pe cari le aducea unul din călăuzele noastre, un șchiop, deoarece era imposibil, ca tovarășii mei bolnavi să mai facă un singur pas pe jos.

După un drum de trei zile pe care l-am făcut în căruțe cu două roate trase de bol am ajuns în orașul chinez *Sandia-gon*, unde m'am pus sub scutul ofițierului militar de aici. Capitaul chinezesc m'a primit foarte afabil și prietenos. Ni s'a dat o cameră și întretinererea. Ni s'a pus apoi în vedere transportarea la *Peking*, precum și mijloacele bănești necesare. În câteva zile crede că vom putea pleca cu căruța la *Peking*. În momentul de față bolnavii noștri se găsesc în tratament medical. Eu sunt iarăși singurul, care mă pot îngrijii de ei, stându-le la îndemână deoarece ei sunt legați de pat. Sunt singurul care am ajuns teafăr și sănătos și deplin restabil în urma atător strapațe și pățanii. Așa de pildă pe unul din camarazii mei (un căpitan aviator prusian) am trebuit să-l târsc de o frânghie după mine mai lungă vreme, căci singur nu mai putea umbla. Acum aștept cu dor să plecăm mai departe. Căci cu toate, că autoritățile din localitate ne oferă siguranță completă, și o extradare Rușilor, cari pun cerul și și iadul în mișcare, ca să fim extradați, este absolut eschisă, totuși voi fi mai vesel, când nu voi mai vedea neplăcute fețe rusești.

A doua zi după sosirea noastră aici, a venit și o deputațiune rusă compuză din un „Staman“ rusec, un funcționar rus de graniță și din o damă

care vorbea nemțește. Aceste persoane ne-au rugat foarte prietenește și cu multă bunăvoință, să le descriem peripecțiile călătoriei noastre, invitându-ne să ne înapoieze, deoarece cu camarazii noștri îmbolnăviți și așa nu am putea pleca mai departe.

Noi bineînțeles le-am declarat, că nici nu poate încăpea vorbă de așa ceva și ne vom continua până la sfârșit fuga odată începută. Ni-au mai povestit acele persoane, că se vor în griji ele de camarazii noștri bolnavi și oboșiți. Funcționarul rus era un *Roman din Basarabia complet rusificat, care vorbea cu mine limba mea maternă, și căuta să mă înduplece de-a mă re-intoarce*. Eu însă bineînțeles l-am refuzat categoric, respingându-i propunerea. Ne-am despărțit de ei în cel mai bun termen. Mai târziu au fost cercetați din nou, informându-se cum ne merge și oferindu-ne un medic rus, dar noi am preferat să fim tratați de Chinezul, care ne îngrijește bolnavii de prezent și care deși nu e medic, vindecă degerăturile cu anumite fructe mărunți pisate și apoi cu băi de picioare.

Suntem deja în a zecea zi aici și suntem tratați cu mare prevenire. Ne servesc permanent zi și noapte 2 soldați.

Când mă duc în oraș se fac cum-părări sunt însoțit de o ceată întreagă de soldați, deoarece există temeri că Rușii vor încerca un atac asupra noastră (răpindu-ne cu puterea).

Mai așteptăm răspunsul guvernorului, pe care-l vom primi peste câteva zile și atunci vom putea porni în călătoria lungă cu carul la *Peking*, unde Consutul austro-ungar a fost avisat telegrafic despre aflarea noastră pe pământ chinez.

Nădăjduesc, că această scrisoare va ajunge în patrie chiar și numai pentru curiozitate, făcându-ți cunoscut locul unde mă aflu de prezent. Sper, că cu ajutorul bunului Dumnezeu o să petrec Săntele Paști în *Peking*.

Cordiale sărurături etc.

Gigi.

Rostul audiențelor șefilor opoziției maghiare.

Declarațiile contelui Apponyi.

Chestia audiențelor șefilor opoziției maghiare continuă se agite opinia publică din Ungaria și Austria. În cercurile austriace de pildă cei trei lideri opoziționali, cărora li s'au acordat audiențe de Maj. Sa, sunt considerați de „apărătorii intereselor naționale și teritoriale ale Ungariei.“

Intrebat de un redactor al ziarului „Az Est“ asupra rostului acestor audiențe, contele *Apponyi*, care a fost primit eri în audiență de Maj. Sa, a declarat între altele:

Declar cu cea mai mare hotărâre că părerea cercurilor austriace este greșită. La ordinea zilei nu este nici un astfel de fapt concret, care să motiveze această părere. Spre liniștirea tuturor și fără nici o rezervă declar, că e vorba numai de-a lămuri pe Maj. Sa despre părerile noastre în timpurile actuale, când critica în parlament și în presă a devenit atât de dificilă.

Acesta e un lucru atât de natural, și dacă e vorba să se mire lumea de ceva, e că aceste audiențe nu au avut loc mai înainte.

Pe motivul acesta nici nu discut întrebarea superfluă și neivă, că cine a dorit aceste audiențe. Și noi le-am dorit, guvernul de-așemenea. Ce-l drept guvernul le-a dorit cu cevași întârziere. Dar aceasta nu ne deroagă nici nouă și nici guvernului.

Cu privire la svonul, că și minoritatea parlamentului ungar ar fi dorit să-și alăbe partea în răspunderea pentru guvernarea țării, *Apponyi* a declarat următoarele:

Hept din nou, că nu s'a ivit nici un astfel de fapt, care să motiveze necesitatea aceasta. Dar în genere cine ar putea crede, ca noi, cari nu ne aflăm în poziții de răspundere, să luăm răspunderea pentru lucruri la a căror realizare n-am luat parte activă. Aceasta ar fi posibil numai în cazul, când am intra în guvern, ceea ce însă acum nu e actual.

O carte albă. Din *Rotterdam* se anunță: Ziarul „Dally Telegraf“ este informat, că Papa pregătește publicarea unei cărți albe. În această carte Papa va arăta tot ce-a făptuit în interesul păcii.

Vitejia românului.

Caporalul Dănilă Stanciu.

Regimentul clujan de infanterie Nr. 51, alcătuit mai ales din români, e'a deosebit prin numeroase acte de vitejii în luptele cu rușii. Multe pier-turi voinicești sunt împodobite cu decorațiuni acordate de Majestatea Sa Monarhul ca recunoștință pentru vrednicia militară a românilor noștri.

La o casarmă din Cluj s'a prezentat zilele acestea un caporal din amintitul regiment. Venise omul dela *Vienna*, unde a zăcut trei luni într'un spital, ca să-și vindecă piciorul înghețat astă-larnă în războiul din Polonia rusească. Umblă și acum cu băț, că piciorul li mai doare; dar ranele pricinuite de ger sunt aproape vindecate.

Numele caporalului este *Dănilă Stanciu*, dela *Bozna*, sat în *Sălaj*. E soldat în activitate, în Octombrie 1914 era să-și împlinească anii de slujbă cătănească. Fecior bine încheiat, cu mustăcioară neagră, cu ochi ageri lucitori, iar pe piept cu medalia de aur pentru eroism.

Distincția este rară, se dă numai pentru fapte foarte îndrăznețe.

Lucrul s'a petrecut în Decembrie 1914. Regimentul 51 se desăvârșise într'o lungă linie de bătăie în fața estului galițian H. Tranșeele rusești se găseau la mică distanță de-ale noastre. Puștile și mitraliezele lucrau neobosite și din o parte, și din altă; dar nici al noștri, nici rușii nu se puteau mișca înainte.

Centrul nostru se oprise, deoarece dușmanii scutiți în dosul unei suri urașe își tocmiseră acolo mitralierele și trimiteau vijelii de gloanțe asupra pozițiilor noastre. Ca să poată progresa centrul, trebuia întâi distrusă clădirea prevejdioasă. Tuauri grele nu erau la îndemână, ear artileria ușoară a tras câteva focuri asupra șurii, a nimerit-o, dar n'a prăbușit-o, și dușmanul putea să ne impropoște mai departe cu focurile mitralierelor sale scutite.

Locotenentul G., comandant al companiei, a întrebat feciorii: Cine pornește din voi, să aprindă clădirea cu acoperișul de paie și trestie?

Unul dintre soldați s'a însărcinat să plece noaptea și să încerce a da foc șurii păcătoase.

A plecat în întunec, lunecând încetitor spre ruși. Cel rămași așteptau nerăbdători; — dar soldatul nu s'a mai întors.

A două zi, răsărind soarele, se putea zări lămurit, cum nenorocitul sta strâns lipit de perete, părea răstignit, nu alta.

Dănilă Stanciu s'a prezentat atunci la comandant, spunând că voia să încerce și el să aprindă clădirea cu pricină.

Locotenentul a dat mâna volos cu *Dănilă*, și i-a dorit noroc și izbândă.

Stanciu, înainte de a porni la drum, și-a desbrăcat vîștelul de din spate și-a lăsat la o parte pușca, baloneta și sacul de pâine; n'a cerut dela locotenent, decât o cutie plină de chibrită, fiindcă cutia lui era pe sfârșite.

În ziua mare, la un ceas după amezai, *Dănilă Stanciu* a ieșit din tranșee și cu pași măsurati s'a îndreptat spre locul afurisit. Soții de arme și ofițerii priveau agitați pe urmele lui și așteptau în fiecare clipă, ca îndrăznețul militar să fie culcat pe zăpadă de focul rusec.

S'au înșelat. Rușii nu trăgeau de loc, ear *Stanciu* venea tot mai aproape mai aproape de dănilă.

Acum se găsea la 20 pași de caș, 10 pași, 5 pași: în tranșeele noastre creștea ir-tăta, fețele se înroșiseră, toți se uitau înfiorați la omul, care mergea orbește în gura morții.

Stanciu sta lângă șură. Nu s'a uitat împrejur, ci din buzunar a smâncit cutia de chibrită, și cu mâna cealaltă deodată ținî în sus chibritul aprins și-l atinse de streșina șurii.

Acoperișul începu să ardă, limbile de foc li învalneau încetitor, soldatul văză cutia întreagă în mijlocul trestiei și a paielor, se mai oprî un moment să vadă: a reușit dep în treaba? Apoi, multumit și cu pași repezi, a luat-o îndărăt.

Rușii, când au observat norul de fum, și descărcat un potop de gloanțe după *Dănilă* al nostru care alerga spre tranșeele lui, unde a sosit întreg și sănătos.

Bucurie uriașă a întâmpinat pe curajosul ostaș. Șura ardea în flăcări și în scurtă vreme se prefăcu în cenușă.

Centrul rusec, în vreme ce focul mistuia clădirea, a dat semnul de retragere; ear regimentul nostru i-a ocupat locul îndată.

Comandantul companiei a raportat și a propus, ca *Dănilă Stanciu* să fie distins. În 2 Ianuarie 1915 colonelul *Langerdorf*, în fața întregului regiment, i-a animat pe piept medalia de aur pentru eroism și i-a avansat la gradul de caporal.

și religios, care l-a susținut ca neam românesc și când nu a avut „conducători“ sau când acela au trecut în altă tabără.

Cine nu crede poștească și meargă odată pe sate să cerce a grai poporului în potriiva dreptului de proprietate, în potriiva legii creștine. Cerce să îndemne poporul ca să le lapede de limba, dă-tinele și cântecele sale duioase și în locul lor să cânte numai „cântul sfânt al muncii“, să vadă ce va păși.

Spre cinstea social-democrației însă fie zis, ea a înțeles de cu vreme înșămăntatea și adâncimea ideii de naționalitate.

Făț de acușele de cosmopolitism, ce li s'au adus, au grăbit să declare, că ei sunt numai „internaționali“ ceea ce nu înseamnă nici a-naționali, cu atât mai puțin anti-naționali.

Îți e mai mare dragul să vezi pe socialiști ca cei mai ferveți apărători ai egalei îndreptățiri naționale și condam-nând ori ce oprire și ori ce supremație națională.

E irrelevant, că le fac ei aceste din convingere adâncă ori din precal-culație, eu bine știu, că și ideia națio-nală ca ori ce idee, numai atunci va pierde din ascușul ei, dacă va fi pe deplin recunoscută pe întreagă linie. Luptele naționale nu vor înceta până când vor fi oprimitori ai naționalităților. Luptele aceste însă — zic socia-

liștii — consumă o mulțime de energi și abat privirile oamenilor dela proble-mele economice.

Ori cum ar fi, noi trebuie să ur-mărim cu simpatie și bunăvoință fră-mântările proletariatului.

Întâi pentrucă și ei luptă pentru o idee și pentrucă și ei sunt năpăstuși. A doua pentrucă energia, disciplina și simțul de jertfă al socialiștilor e o bună și grăitoare pildă de urmat pentru toate partidele și neamurile, cari luptă deasemeni pentru o soarte mai bună.

În fine pentrucă partea curat de-mocratică a revindcărilor lor în mare parte e identică cu programele și ni-suințele noastre.

Dacă socialismul din necesitate sau convingere a făcut însemnate con-cesiumi ideii naționale, în schimb nici noi și peste tot partidele burgheze să nu uităm, că avem de-a mulțumi mult influenței propagandei socialiste prin faptul că pe neștiute și-au premenit programele și cu revindcări de natură social-economică, prin ce ne-am apropiat mai tare și de trebuințele reale a-le aderenților noștri.

Cu un cuvânt și ciocnirea celor două mari idei a zilelor noastre, a ideii de naționalitate și socialismului să pare că se va isprăvi ca și ori ce luptă cu un compromis. Până acum fiecare a rămas tare și neînvinș în domeniul propriu. În același timp însă fiecare a

influențat puternic asupra celuilalt și amândoi s'au ales cu un spor de vederi mai limpez și cu o întregire și corectare a convingerilor, ce le-au avut înainte de-a se cunoaște și de a-și mă-sura puterile.

Ultimul pretin.

Departa 'ncă bubule glașul de tun Pământul se scaldă în sânge În zări stăpânește 'ncă vâlul de fum Dar lupta se curmă, se stânge.

Intins lâng' un arbore geme-un soldat Scărânește din dinți de durere, Stă lângă ei calul cu capul plecat Și scurmă pământu'n tăcere.

»Vai — murgule-murgule... nu ști... ce dor în pieptu-mi rănit... mai apasă... Hai! Vino! Ridică-mă! Du-mă... să mor La maica-mi iubită... acasă.»

Cum zice, se scoală — gemând desperat Se clatină — cade — se stânge! Iar calul nechează cu capul plecat Și scurmă pământul — și plânge.

Nicolae Vlădan.

In luptele de mai târziu, în Polonia rusească, l-a înghetât piciorul drept. Așa a fost adus la Viena într'un spital, unde arhiduceasa Zita l-a vizitat și l-a dăruit un orologiu de argint cu lanț de aur, — dela care Stanciu nu-și mai poate lua ochii. > T. R. <

„Pentru sărmanii soldați români cărora li-s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor“.

In urma apelului nostru din numărul trecut al ziarului am mai primit următoarele contribuții maritimioase:

Transport din n-rul trecut 3015 c. 51 f.

- D-1 Dr. Romulus Olteanu, adv. Zernești . . . . . 6 >
- D-1 Dr. Laurian German, director la «Vatra» și soția sa, Cluj . . . . . 20 >
- D-1 Greg. Nistor, par. gr. cat. și soția sa Amalia Nistor n. Nagy, Tulgheș . . . 10 >
- D-a Corn. Stoica inv., Băilete . . . . . 4 >

La oală 3055 c. 51 f.

ȘTIRI.

— 5 Iunie n. 1915.

Eleva distinsă. Zilele trecute au trecut cu succes eminent examenul particular de pe cl. IV reală la școala noastră reală din Brașov d-șoarele Alma Pop și Valeria Branisce, ambele din Lugoj. Felicitări.

Vacantele învățătorilor. Conform unui ordin al ministrului de culte și instrucțiune publică învățătorii, cari ca și funcționarii de stat pot fi încredințați în caz de lipsă în timp de războiu ca puteri auxiliare cu rezolvirea agendelor administrative, n-au voie să părăsească locul unde se află școala lor. Numai pe baza unui certificat primit din partea inspectorului școlar și a șefului municipiului se pot îndepărta pe timp mai scurt sau mai lung. La distribuirea premiilor și a ajutoarelor vor fi luați în considerare în anul acesta în primul rând învățătorii, cari au fost încredințați cu lucrările administrative amintite mai sus.

Pentru masa studenților români s-au mai făcut următoarele contribuții: «Gazeta Transilvaniei» 20 cor. în loc de cunună peritcare pe mormântul regretatului *Silvestru Moldovan*.

Dela d-na văd. Alma Dr. Isidor Pop n. Maior din Lugoj 50 cor. Primească maritimioșii donatori sincere mulțumite.

Direcțiunea școlilor medii gr.-or rom.

Astrele și războiul. Camille Flammarion scrie în revista sa «L'Astronomie»:

Pentru un mare număr de spirite, chiar culte, chestiunea de a se ști dacă astrele au o influență oarecare asupra evenimentelor omenești, este departe de a fi rezolvată.

Oricum, trebuie recunoscut, că numeroase coincidențe, adeseori miraculoase, intervin în sprijinul acestei credințe bătrânești...

Așa de pildă în ziua de 21 August 1914 s'a produs o eclipsă totală de soare, vizibilă în Europa întreagă și în Asia, cu zona de totalitate traversând Rusia.

O cometă apoi, care va păstra numele de «Cometa războiului», a fost vizibilă tot anul trecut pe cer.

Descoperită în Decembrie 1913 de către d. Delavan la observatorul din la Plata, ea se poate observa și acum încă și va mai fi vizibilă încă timp de doi ani. O cometă cu o apariție atât îndelungată nu a fost înregistrată până acum.

Un al treilea semn cereșc s'a mai vădit însă celor două precedente: trecerea lui Mercur pe dinaintea soarelui, la 7 Noembrie anul trecut.

Apărut-au bolizi? Căzută-au pietre din cer? Da. Atâta tot? Nu: un formidabil cutremur de pământ a zguduit întreaga Italia...

Au mai fost ploți nesfârșite, vânturi ale Senel, Marnel, Oisel, Aisnelui, Saonel, Tamisel, Rinului, precum și inundații catastrifice.

Circulațiunea străinilor în Brașov. În luna Mai au petrecut în Brașov următorii străini: Din Austria 152, Azia 1, Bosnia 1, Bulgaria 25, Franca 1, Germania 42, Grecia 3, Helveția 1. Italia 1, România 411, Rusia 6, Turcia 13 și din Ungaria 697; în suma 1354. Dintru aceștia au locuit în hotel: »Calul alb» 211, »Continentale» 52, »Coroană» 22, »Curtea Tărei Bărsii» 37, »Europa» 22, »Grande» 144, la »Jobi» Strada Neagră 37, »Mieul alb» 23, »Villa Kertsch» 53, »Metropole» 24, »Predeal» 119 și în case private 103.

Scumpetea în capitala Ungariei. Ziarul «Az Esik» luând act despre eftinirea alimentelor în Germania face în articolul său de fond de azi o comparație între stările dela noi și cele din Germania. Fără a comenta vom da cuvântul numitului ziar:

»Modul de trai eftin german a devenit și mai eftin, posibilitatea noastră de a trăi însă devine din ce în ce mai problematică. Înaintea prăvăliilor brutarilor și a negustorilor de făină se joacă scene rușinoase: oamenii trebuie să aștepte în arșita soarelui câte 4—5 ore, până când pot ajunge înaintea teșghelei așteptând cu jind, ca negustorul îngâmfat să li arunce pentru bani scumpi făină-tărățe, ori pâine coaptă din norolu.

Prin hale ar trebui bătute pilăritele (precupețele) sgărcite și de o mișele obraznică. Prin restaurante abia poți mânca ceva sub prețul de 5 cor. La noi cafeaua de după prânz e aproape tot așa de scumpă ca și în alt loc prânzul. Zarzavaturile se vând cu prețuri de smaragd. Chilogramul de carne se vinde în Svăbhegy cu 12 coroane. Ceapa e acum tot așa de scumpă, ca și mai înainte antricotul. Autoritățile de stat și comunale privesc toate aceste lucruri cu o indiferență neputincioasă și deamă de compătimită etc.

Lungimea frontului de luptă italiană. Ziarul «Popolo d'Italia» constată că lungimea frontului de luptă italiană față de Austro-Ungarie este de 511 chilometri între cari 460 chilom. la teren muntos, iar 51 chilom. în teren neted.

Basenul de vară d'n l'her al băilor Eforiei școlare se va deschide luni.

Mulțămîtă. Oficiul orașenesc pentru mijlocire de muncă, mulțămeste următoarelor persoane, cari au binevoit a contribui conform anunțului publicat în Gazetă: D-șoara Anna Broșteanu, directoara internatului rom. de fete din loc un termometru. Dl drogist Krafft pune la dispoziție un cântar pentru copil micel. Firma Thomas, Scheeser u. Galtz donează un lavoar, o cană mare de apă, țînătoare de săpun. Dl drogist Neustädter, Billrothbatist 1 termometru, ace de siguranță. O damă anonimă 2 ștergare, 1 pachet de bucăți vechi de în și 5 coroane. Un domn anonim o mașină de spirt.

Se caută piele de om. Zilele trecute marele ziar. »Times» a publicat următorul anunț:

Piele. — Ofișer caută 12 cm. patrați de piele, pentru a acoperi o rană și a grăbi astfel reînnoarea front Ocazie pentru un patriot desinteresat.

Acest anunț emana dela un ofișer aviator, rânit în cursul unui raid aerian, și actualmente în tratament într'unul din spitalele Londrei. A doua zi, ofișerul primi vre-o 50 scrisori, — cea mai mare parte din ele dela femei — ale căror semnături se ofereau în mod generos la acest sacrificiu de »piele«.

Daruri pentru văduvele și orfanii etc: De a elevii școlii comerciale a Gremiului comercial german prin directorul Fr. Lexten 12 cor. 71 fl. Pentru membrii lipsiți ai familiilor celor duși pe câmpul de războiu: Dela elevii școlii comerciale a Gremiului comercial german prin directorul Fr. Lexten 12 cor. 70 fl. Pentru culina poporală de pe »Valea Lată»: Dela doamna preoteasa Semp a primit macris doamna Jakob Kohn 10 kg sare, 5 litre de oțet, 2 kg. fasole, și 2 kg. ceapă, doamna Paula Mátyás 5 kg. fasole, 3 kg. linte 3 kg. făină de cucuruz, 3 kg. sare 15 kg. cartofi. Tuturor li-se exprimă mulțumite.

Sosește căruța de colectare! Atragem atențiunea publicului românesc asupra următorului avis ce-l primim spre publicare:

Carul de colectă al societății femeilor izralite din loc, se va oprî, la fiecare casă, pentru scopurile șpitalelor, numai odată și anume în ziua de 7 Iunie st. n.

Rugăm pe toți locuitorii orașului să ne dea mână de ajutor în interesul bravilor noștri soldați, cari se luptă și suferă pentru noi. Daruri cât de micel se primesc cu mulțămîtă. Venirea carului se va avisa cu sunetul de bucum și cu clopoțel.

Rugăm deci pe onoratul public ca să ște darurile gata, ca carul să nu fie oprît în călătoria sa. Se primesc: daruri în bani, tot felul de albituri bărbătești cât de vechi, ștergare, ciorapi, pantofi, țigaret, țigări, tutun, chocolată, portocale, dulcețuri syrup, prăjituri, zaharicale et. Presidiul reuniunii.

Dor și jale. A apărut: »Dor și jale» Cântece din războiu (1914—1915.) Cu o prefață de Dr. Ioan Urban Jarnik profesor de universitate din Praga Prețul Cor. I plus porto 5 fl., 20 fl. în epistolă închisă și 45 fl. recomandat — Doritorii să se adreseze la *Tipografia Carmen în Cluj.* 2—3.

Muzica la promenada de Jos Luni la oarele 5 p. m.

Apollo-Bio Program pentru Duminică în 6 Iunie n. la oarele 1/4, 6 și 8: Ziarul cinematografi Messter (Actualități), Petru și Pavel comedie în 2 acte, Unicul său fiu, dramă emoționantă în 3 acte. Măna sorții (dramă), Toni și acrită (Umor). Dar de ziua nașterii (Umor), Piffke învață billiardul (Umorească).

Poșta redacțiunii.

E. B. în S. Mulțămite pentru interesanta scrisoare.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea

Anunț de licitație.

In 21 și 22 Iunie 1915 s. n. se va vinde cu licitație în localul casei de Zăloage dela oarele 8 începând obiectele amanetate din 8 Martie 1914 până inclusiv 24 Aprilie 1914 și anume: acele obiecte cu Nrii 3751 — 1914 până inclusive cu Nrii 6343 — 1914, a căror termen a expirat și încă nu s'au rescumpărat.

Obiectele care se vor vinde sunt: Giuvaerice, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, postavuri, haine bărbătești și femeiești, Cisme, ghete și altele.

Vânzarea se face cu bani gata.

Rescumpărarea sau înoarea amanetelor se poate face cu o zi mai înainte de licitație. Prezentatorul unui bon de amanet poate cere înapoierea sau răscumpărarea unui obiect amanetat numai în timpul licitației, și atunci numai într'u atâ până ce licitația obiectului amanetat încă nu a început.

Primirea de amaneturi, precum și rescumpărarea amaneturilor nelicitate se poate face cu o zi înainte de licitației numai în măsură restrânsă, încât permite rescumpărarea amanetelor a căror termen a expirat.

Brassó, 29 Mai 1915.

Casa de amanetare orașenescă.

TIPOGRAFIA
F. MUREȘIANU:
BRANISCE
& COMP

STRADA PRUNDULUI 15.

Modern aranjată în casele proprii, asortată cu tot felul de caractere de litere nouă, stă la dispoziția onor. clienți, cari doresc vre-o tipăritură ca Bilete de vizită, Bilete de logodnă, Bilete de nuntă, sau: cărți de școală, tipărituri de bancă etc. Ori ce fel de tipărituri execută prompt și iute.

Abonați

GAZETA TRANSILVÂNIEI
Cea mai veche gazetă românească din toată lumea!

„REUNIUNEA FEMEILOR ROMÂNE” ȘI SOCIET. „GRUCEA ROȘIE”.

Concert de binefacere.

Astăzi, Sâmbătă 5 Iunie st. n.
Hala festivă. . . . . Inceputul la 8 ore.

Program:

Prolog rostit de doamna Marioara Dr. Moga.
Mamelor române . . . . . Maria Baiulescu.
Trei doamne și toți trei. . . . . Gheorghe Coșbuc.
Ghiaura . . . . . ” ”

CONCERTUL

1. Pian și violină.
Sonata (op 100 A-dur) . . . . . Brahms.
(Allegro amabile — Andante tranquillo — Vivace — Allegretto grazioso quasi Andante) executată de . . . . . Krész-Cionca
2. Solo de pian.
a) Rapsodie (Si moll) Brahms.
b) Prélude (As dur) Chopin.
c) Heiliger Franciscus auf den Wogen schreitend Legende Liszt. . . . . D-șoara Aurelia Cionca.
3. Solo de violină.
Faust-Fantazie . . . . . Wieniawski
Géza de Krész.
4. Piano și violină.
Sonata (op. 45 C. Moll) Grieg.
(Allegro molto ed appassionato Allegretto espressivo alla Romanza Allegro molto, Allegro animato). . . . . Krész-Cionca.

Bilete se pot căpăta la Librăria Hiemesch, Frații Simay și seara la cassă. Loja 12 cor. (5 pers.); Parchet 2 cor.; Galerie 1 cor.

MIHALY JENŐ

CROITOR DE HAINE BĂRBĂTEȘTI MODERNE.

BRAȘOV, Târgul inului Nr. 26, etajul I.

aduce la cunoștința On. public, că pe lângă croitoria pentru bărbați, am înființat și

Croitorie pentru dame.

Confecționez ori și care îmbrăcăminte pentru dame, costume, bluze, rochi după cea mai nouă modă, pe lângă prețuri moderate. Cu ocaziunea sezonului ce se apropie rog sprijinul Onor. public pentru amândouă întreprinderi.

40-52

Cu distinsă stimă **MIHALY JENŐ.**

Cețiți --- **Gazeta Transilvaniei.**
Răspândiți

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang

care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Beutura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezeeala absolută până la cea din urmă picătură.

Deposit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrația isvorului, Iosef György,

Șepsibodok (Ardeal).

72—200.

A V I Z !

Recomandăm On. public mai înainte de urcarea prețurilor din cauza reducerii cantității materialului, — pentru sezonul de

Primăvară și Vară,

fabricatele noastre renumite, în asortiment bogat ca și în alți ani de **Ciorapi de mătase, ață și bumbac pentru dame, bărbați și băeți.**

Mai recomandăm pentru

--- Sezonul viitor ---

Tot felul de **hainuțe și albituri pentru copilași** precum și **jachetuțe, manteluțe, bonete, pălăruțe** — — — — — modern executate. — — — — —

Cu toată
stima.

GEORGE FOITH & Co., Fabrică de tricotaj.
Deposit: Brașov, strada Porții numărul 24.

Ionel Ciucășel
croitor de haine bărbătești
Brașov,
Târgul Florilor 18.
28-50

Anunțuri

primește Administrația
Gazetei Transilvaniei
cu prețurile cele mai
MODERATE.

TAILOR FOR GENTLEMEN**M. NEUMANN**

CENTRALA:

FURNIZORUL CURȚEI ȘI CAMEREI IMPERIALE REGALE:

WIENA

SUCURSALE:

BRASOV

BUDAPESTA

Mare Depozit de Haine pentru Bărbați, Băeți și Fetite

.Toate în calitățile cele mai bune și croială elegantă, prețuri originale, fixe .. || Cereți catalogul nostru ilustrat. *.

Atelierul nostru tipografic

precum și

Redacția și Administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei”

s-au mutat în casele proprii din

Strada Prundului Nr. 15

(vis-a-vis de băile românești).

Rugăm deci onoratul public românesc precum și vechea noastră clientelă să ne onoreze și în noul nostru local cu comanda lor, cari vor fi executate prompt și la timp.

Comenzile se pot face și prin telefon, rugând în acest scop pe onorații noștri clienți să ne cheme la telefon.

Telefonul redacției și al tipografiei poartă numărul 226.

Onoraților noștri cetitori le aducem la cunoștință, că ziarul nostru se află de vânzare în fiecare seară la orele 5^{1/2} la administrația ziarului nostru apoi la firmele din cetate: **SERVATIUS** (Târgul cailor), zarafia **POP**, firma **EREMIAS**-nepoții (Strada Hirscher) și la firma **ROSENBERG** din fostul local al „Gazetei Transilvaniei”, la tutungeria din colțul Bulevardul Rudolf --- promenada de jos

In **Sidiiu**: la tutungeriile Hermine Frank (Str. Cîsnădiei), L. v. Nemeth și Berta Stürmer.

In **Blaj**: la Librăria diocezană.

In **Făgăraș**: la librăriile Preda și D. Thierfeld.

In **Turda**: la librăria românească.

In **Mediaș**: firma G. A. Reissenberger.

In **Abrud**: la colportarul A. Taigher.

In **Caransebeș**: firma Petru Lepa.

In **Borgoprund**: firma Iacob Chencinschi.

In **Cluj**: tutungeria Lehota, Bar. Veselényiut.

Cu stimă:

Societatea în comandită **Tipografia A. Muresianu - Branisce & Comp.**